

Sygn. akt VIII Ka 239/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Przemysław Wasilewski**

Protokolant Aneta Chardziejko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku Wiesławy Sawośko-Grębowskiej

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2013 roku

sprawy P. M.

oskarżonego o czyn z art. 86 § 4 i 1 k.k.s. w zb. z art. 63 § 6 i 2 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.;

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 29 listopada 2012 roku, sygnatura akt VII K 352/12

I. Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150,- złotych (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem opłaty za postępowanie przez Sądem II instancji i obciąża kwotą 70,- złotych (siedemdziesiąt złotych) z tytułu pozostałych kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

P. M., A. M. i S. H.

zostali oskarżeni o to, że

I. w dniu 16.02.2012 r., działając wspólnie i w porozumieniu, sprowadzili na terytorium kraju przez przejście graniczne w (...), bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego, towar nieoznaczony znakami akcyzy, w postaci 739 paczek papierosów różnych marek oraz 1 litra 40% wódki (...), przez co narazili na uszczuplenie należności celne w wysokości 341 zł oraz należności podatkowe w wysokości 11923 zł, w tym podatek od towarów i usług w kwocie 2407 zł, podatek akcyzowy w kwocie 9516 zł,

tj. o czyn kwalifikowany z art. 86 § 4 i 1 k.k.s. w zb. z art. 63 § 6 i 2 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.;

zaś J. M. został oskarżony o to, że:

II. w dniu 17.02.2012 r., na posesji w miejscowości (...)(...), przechowywał towar nieoznaczony znakami akcyzy, o którym wiedział, że został sprowadzony z zagranicy na terytorium kraju bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu, w postaci 28 paczek papierosów różnych marek oraz 2,5 litra wódek różnych marek, na którym ciążyła należność celne w kwocie 15 zł oraz należności podatkowe w wysokości 522 zł, w tym podatek od towarów i usług w kwocie 112 zł, podatek akcyzowy w kwocie 410 zł,

tj. o czyn kwalifikowany z art. 91 § 4 i 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 4 i 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 3 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z 29 listopada 2012 roku zaocznym w stosunku do oskarżonego S. H., w sprawie o

sygn. VII K 352/12 oskarżeni P. M., A. M. i S. H. zostali uznani za winnych popełnienia zarzucanego im czynu i za to na podstawie art. 86 § 4 i § 1 k.k.s. w zb. z art. 63 § 6 i § 2 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. zostali skazani, zaś na podstawie art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. wymierzono im kary grzywny w wysokości po 30 (trzydzieści złotych) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 50 (pięćdziesięciu) złotych.

Oskarżonego J. M. uniewinniono od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Na podstawie art. 29 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 30 § 1 i 2 k.k.s. w zw. z art. 31 § 5, 6, 7 k.k.s. orzeczono przepadek przedmiotów - dowodów rzeczowych w postaci 739 paczek papierosów różnych marek i 1 litra 40% wódki (...), szczegółowo opisanych i zapisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 2 pod pozycją 1-3 i 7-13 (k. 328 akt sprawy), a przechowywanych w magazynie Oddziału Celnego w (...) pod pozycją (...), za wyjątkiem dowodów rzeczowych wymienionych w punkcie V) wyroku i zarządzono ich zniszczenie.

Na podstawie art. 29 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 30 § 1 i 2 k.k.s. orzeczono przepadek przedmiotów - dowodów rzeczowych w postaci samochodów osobowych marki:

a) (...) o numerze rejestracyjnym (...) (...) i numerze nadwozia (...) wraz z dowodem rejestracyjnym i kluczykiem,

b) (...) o numerze rejestracyjnym (...) (...) i numerze nadwozia (...) wraz z dowodem rejestracyjnym i kluczykiem,

szczegółowo opisanych i zapisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 2 pod pozycją 14-15 i 18-19 (k. 328 v akt sprawy).

Na podstawie art. 32 § 1 k.k.s. orzeczono wobec oskarżonego P. M. środek karny ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów w kwocie 23.000 złotych.

Na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zwrócono oskarżonemu J. M. dowody rzeczowe w postaci: 3 paczek papierosów marki (...), 4 paczek papierosów marki (...), 12 paczek papierosów marki (...), 1 paczki papierosów marki (...), 8 paczek papierosów marki (...), 1,5 litra wódki (...) oraz 1 litra wódki (...).

Na podstawie art. 230 § 2 k.k.s. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zwrócono M. M. dowód rzeczowy w postaci samochodu osobowego marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) -1 i numerze nadwozia (...) wraz z dowodem rejestracyjnym i kluczykiem.

Zasądzono od oskarżonych P. M., A. M. i S. H. na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 150,- złotych tytułem opłaty i obciążono ich w częściach równych pozostałymi kosztami sądowymi w kwocie 2.339,19 złotych oraz kosztami zniszczenia przedmiotów podlegających przepadkowi; koszty tłumaczeń przejmując na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł oskarżony P. M..

Na podstawie art. 425 § 1, 2, 3 k.p.k., art. 444 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w całości, w części dotyczącej oskarżonego P. M., zarzucając mu:

a) istnienie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mającego wpływ na jego treść polegającego na uznaniu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do uznania winy P. M. popełnienia czynów przestępstw skarbowych określonych w przepisach art. 86 § 4 k.k.s. w z. z art. 63 § 6 i 2 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

b) obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, w szczególności:

- art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., polegającą na dowolnej selektywnej i jednostronnej ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, rozstrzygnięcia na niekorzyść oskarżonego wbrew zasadzie „in dubio pro reo” nie dających się usunąć szeregu wątpliwości mogących świadczyć o braku winy oskarżonego, pominięciu dowodów korzystnych, w tym i treści wyjaśnień oskarżonych zaniechania przeprowadzenia szeregu dowodów,

- art. 193 k.p.k. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej celem: określenia wartości rynkowej samochodu osobowego marki (...) (ma znaczenie przy określeniu wysokości środka karnego) wypowiedzenia się czy pojazd został „przysposobiony” w jakim zakresie, jakich dokonano ewentualnie przeróbek w jego obudowie, czy pewne elementy w całości bądź w części np. przy drzwiach pojazdu zostały fabrycznie wykonane z określonym przeznaczeniem jako schowki, co wynika z instrukcji obsługi pojazdu tej marki i typu,

- art. 204 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 204 § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie powołania w postępowaniu przygotowawczym jak i sądowym biegłego tłumacza sądowego albowiem oskarżeni byli obcokrajowcami, nie władali językiem polskim, czynności procesowe były wykonywane bez tłumacza, dowody istotne materiały procesowe nie były przełożone na język białoruski i doręczone oskarżonym, co skutkuje nieważnością postępowania, naruszeniem prawa do obrony oskarżonych,

- art. 424 § 1 i 2 k.p.k. poprzez błędne i niepełne uzasadnienie faktyczne wyroku, braku wyjaśnienia podstaw prawnych orzeczenia, między innymi dotyczących art. 29 pkt 2 k.k.s., art. 30 § 1 i 2 k.k.s., art. 32 § 1 k.k.s..

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uniewinnienie oskarżonego P. M. od popełnienia zarzucanych mu czynów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego P. M. okazała się bezzasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy nie podzielił sformułowanych w niej zarzutów, ani argumentacji przytoczonej na ich poparcie.

Zasadnicze zarzuty apelacyjne oskarżonego tj. obrazy art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 i 2 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku są de facto wynikiem odmiennej oceny dowodów i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

Ponadto zarzut oskarżonego P. M. (podnoszący błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie uznania jego winy odnośnie zarzucanego mu czynu) może budzić poważne zastrzeżenia, wobec faktu nie kwestionowania na żadnym etapie postępowania - samego sprawstwa, a jedynie kwestii działania wspólnie i w porozumieniu z innymi oskarżonymi.

Jak bowiem wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy (por. m.in. wyrok z 24 marca 1975 r., II KR 355/74, OSNPG 1975 r., Nr 9, poz. 84) możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd wadliwej oceny dowodów. Zwłaszcza wówczas, gdy – jak w przedmiotowej sprawie – Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku szczegółowo uzasadnił swoje stanowisko, w tym w zaskarżonym zakresie, wskazując przy tym fakty, jakie uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich oparł się dowodach i dlatego nie uznał dowodów przeciwnych. Nadto sądowa ocena dowodów nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu, pominięcia pewnych dowodów) lub logicznej (błędów rozumowania i wnioskowania) oraz nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy.

Wobec tego, że Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku odniósł się m.in. do zagadnień podnoszonych w apelacji, pozytywne komentowanie zasługującego na aprobatę stanowiska z tym związanego, na obecnym etapie postępowania staje się zbędne i niecelowe.

W tej sytuacji stwierdzić jedynie należy, że nie budzi zastrzeżeń wina oskarżonego P. M. odnośnie zaistnienia zarzucanego mu czynu. Sąd I Instancji bardzo szczegółowo, jak już wcześniej zostało to podniesione, omówił swoje stanowisko w ten kwestii. Oskarżony P. M. (k. 113-115, 197-200, 315-317, 446-447) początkowo przyznał się do winy, z czego w kolejnych wyjaśnieniach się wprawdzie wycofał przyznając, że ujawnione papierosy kupił w dniu 16.02.2012 r. w sklepie na B. i tego dnia przewiózł je do P.. Tym samym sprawstwo oskarżonego nie budzi żadnych wątpliwości, kwestie zaś dotyczące istoty współsprawstwa zostały bardzo szczegółowo przedstawione w uzasadnieniu, stąd przytaczanie po raz kolejny argumentacji Sądu Rejonowego wydaje się zbędne, tym bardziej, że Sąd Odwoławczy w pełni ją podzielił.

Przechodząc do zarzutu skarżącego odnośnie zaniechania przeprowadzenia szeregu dowodów, w tym dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej celem określenia wartości rynkowej pojazdu, którym się poruszał oraz wypowiedzenia się czy został on przysposobiony i ewentualnie w jakim zakresie, to nie sposób zgodzić się z argumentacją apelującego.

Analizując materiał poglądowy (k. 27-31) odnośnie samego pojazdu marki (...)o nr rej. (...) -1, którym poruszał się oskarżony P. M. nie ma żadnych wątpliwości, że został on specjalnie przysposobiony do popełniania przestępstw. Miał bowiem wycięte otwory w wykładzinie pod przednimi siedzeniami, w którym umieszczone były pudełka z papierosami. Co więcej w czasie zatrzymania oskarżonego przez funkcjonariuszy Straży Granicznej P. M. osobiście wskazał, gdzie trzymał papierosy, w kolejnych wyjaśnieniach wycofując się z powyższego sugerując, że wykonane otwory miały fabryczne przeznaczenie (na kable). W ocenie Sądu Okręgowego wersja oskarżonego jawi się jednak jako nieprawdopodobna. Z materiału poglądowego wynika, iż pod siedzeniem kierowcy znajduje się otwór o długości 10 cm, zupełnie nieproporcjonalny do wychodzących z niego kabli. Z protokołu zatrzymania (k. 65-66), w którym oskarżony P. M. złożył oświadczenie wynika, że otwory wycięte w podłodze pod siedzeniami kierowcy i pasażera przeznaczone były do przemytu wyrobów akcyzowych.

W zakresie określenia wartości samochodu posiadanego przez oskarżonego P. M. - została ona przyjęta w oparciu o serwis otomoto.pl w granicach od 22.000 złotych do 26.000 złotych. Przyjęcie przez Sąd I Instancji wartości 23.000 złotych, w dolnych granicach określonego zakresu wartości, z pewnością nie jest niekorzystne dla oskarżonego i odpowiada wartości posiadanego przez niego samochodu. Apelujący kwestionując wartość samochodu wnosił również o powołanie biegłego, który miałby wycenić wartość samochodu, jak i określić czy samochód został przysposobiony do przewozu nielegalnych towarów czy nie. Zgodnie z art. 193 § 1 k.p.k. jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego albo biegłych. W ocenie Sądu Okręgowego dla ustalenia wartości samochodu posiadanego przez oskarżonego nie są wymagane wiadomości specjalne tzn. takie, które wykraczają poza normalną, powszechnie dostępną wiedzę. Do wiadomości specjalnych nie należą bowiem te wiadomości, które są dostępne dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym, wykształceniu i zasobie wiedzy ogólnej (wyrok Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 1976 r., II KR 48/76, OSNKW 10-11/1976, poz. 133). W ocenie Sądu Okręgowego dokonanie ustaleń w oparciu o serwis otomoto.pl jest wystarczające i pozwala na określenie wartości samochodu, co czyni argumentacją apelującego bezzasadną. Co więcej, skarżący dopiero na etapie postępowania odwoławczego, po zapoznaniu się z treścią rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, zaczął kwestionować wyliczenia Urzędu Celnego.

Kolejny zarzut apelującego naruszenia art. 204 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie powołania w postępowaniu przygotowawczym, jak i sądowym biegłego tłumacza, chociaż oskarżony P. M. jest obcokrajowcem, również nie zasługuje na uwzględnienie. Oskarżony będąc dwukrotnie przesłuchany w trakcie postępowania przygotowawczego stwierdził, że rozumie język polski i nie potrzebuje tłumacza, o czym świadczy treść podpisywanych i odczytanych mu protokołów (k. 113-115). W kolejnych wyjaśnieniach (k. 199) po raz kolejny w/w stwierdził, że nie potrzebuje tłumacza, gdyż zna język polski w mowie w stopniu umożliwiającym komunikowanie. Dopiero w dniu 29 maja

2012 r. (k. 316) podał, że wprawdzie nie chce adwokata, ale chce korzystać z pomocy tłumacza, co w efekcie skutkowało uwzględnieniem jego wniosku i odebraniem wyjaśnień od w/w w obecności biegłego tłumacza (k. 315-317). **Procedura karna nie wymaga posługiwania się językiem ojczystym każdego oskarżonego, a stawia warunek jedynie osiągnięcia porozumienia się, do czego wystarcza używanie języka zrozumiałego dla wypowiadających się osób** (art. 204 § 1-2 k.p.k. - wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 kwietnia 2010 r. o sygn. II AKa 29/10, POSAG 2010/3/128-155). W ocenie Sądu Okręgowego nie sposób uwierzyć w twierdzenia oskarżonego, że nie skorzystał z pomocy tłumacza na wcześniejszym etapie postępowania z uwagi na założenie, że będzie musiał pokryć jego koszty. Oskarżony był pouczony o możliwości skorzystania z pomocy tłumacza i wyraźnie oświadczył, że rozumie język polski i nie jest mu potrzebny tłumacz. Tym bardziej, że jeden ze współoskarżonych (de facto kolega oskarżonego P. M.) z takiej możliwości skorzystał i od samego początku przesłuchiwany był w obecności tłumacza. W ocenie Sądu Okręgowego podnoszenie przez oskarżonego na dalszym etapie postępowania, że nie włada językiem polskim w stopniu wystarczającym do rozumienia treści pism czy też innych kwestii to jedynie jego linia obrony mająca uchronić go przed odpowiedzialnością karną. Nie zmienia to jednocześnie tego, że od momentu wyrażenia chęci korzystania z pomocy tłumacza dalsze czynności wykonywane były zgodnie z życzeniem w/w, a treść pism tłumaczona na język białoruski. Nie sposób zgodzić się z argumentami skarżącego odnośnie nieważności postępowania i naruszenia jego prawa do obrony. Zupełnie niezrozumiałe i niezgodne z rzeczywistością są zarzuty związane z tłumaczem, dotyczące etapu postępowania sądowego, bowiem tłumacz był obecny podczas wszystkich czynności dokonywanych na rozprawie.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu skarżącego w zakresie naruszenia przez Sąd I Instancji art. 424 § 1, 2 k.p.k. poprzez błędne i niepełne uzasadnienie podstawy prawnej orzeczenia na podstawie art. 29 pkt 2 k.k.s., art. 30 § 1 i 2 k.k.s., art. 32 § 1 k.k.s. (dotyczące orzeczenia ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów) - również nie zasługuje on na uwzględnienie. Sąd I Instancji bardzo szczegółowo rozważył i wyjaśnił, że samochód którym poruszał się oskarżony P. M. z pewnością był specjalnie przysposobiony do popełnienia przestępstwa. Z uwagi na to, że był własnością ojca oskarżonego M. M., który nie wiedział do jakiego celu wykorzystywany jest jego samochód, nie było możliwe tak jak w przypadku pozostałych skazanych orzeczenie jego przepadku. **Zgodnie zaś z art. 32 § 1 k.k.s. w razie niemożności orzeczenia w całości albo w części przepadku**, o którym mowa w art. 29, gdy przedmiot został zniszczony, zgubiony, ukryty lub z innych przyczyn faktycznych lub prawnych nie może być objęty w posiadanie, **sąd orzeka środek karny** ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów, chyba że wypadek dotyczy przedmiotów określonych w art. 29 pkt 4. Ściągnięcie równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów jest **środkiem o charakterze obligatoryjnym**. Funkcją tego środka jest substytuowanie przepadku przedmiotów na wypadek niemożności jego orzeczenia, co - nawet z nadwyżką - stanowi o egzekucyjnym obliczu prawa karnego skarbowego. W niniejszym stanie faktycznym przesłanki określone w powyższym przepisie zaktualizowały się w związku z tym koniecznym okazało się orzeczenie tego środka karnego w stosunku do oskarżonego.

Z powyższych względów wyrok, jako słuszny, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. został utrzymany w mocy, zaś apelacja oskarżonego uznana za bezzasadną w stopniu oczywistym.

Zaskarżony wyrok nie jest dotknięty wadami, które powinny być brane przez Sąd Odwoławczy z urzędu.

O opłatach za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), zaś o pozostałych kosztach procesu na mocy art. 636 § 1 k.p.k.

Koszty procesu w kwocie 70 złotych obejmują opłatę z tytułu kosztów poniesionych za uzyskanie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego (art. 618 § 1 pkt 10 k.p.k.) oraz z tytułu kosztów doręczeń wezwań i innych pism (art. 618 § 1 pkt 1 k.p.k.). Opłata za kartę karną została ustalona zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego (Dz. U. 2003 r., Nr 151, poz. 1468 ze zm.). Opłata za każdą kartę karną wynosi 50 złotych. Jeśli chodzi o wskazane koszty doręczeń, zostały one naliczone w oparciu o § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz. U. 2003 r., nr 108,

poz. 1026 z późn. zm.), stosownie do którego ryczałt za doręczenie wezwań i innych pism wynosi w każdej instancji w postępowaniu sądowym po 20 zł, niezależnie od liczby doręczonych pism.